

**Wyrok z dnia 15 maja 1997 r.
I PKN 158/97**

Oceny niemożliwości lub niecelowości przywrócenia do pracy (art. 45 § 2 KP) pracownicy, której umowę o pracę wypowiedziano w czasie urlopu wychowawczego z powodu likwidacji jej stanowiska pracy, dokonuje się z uwzględnieniem, że po zakończeniu tego urlopu ma ona prawo powrotu do pracy na stanowisko równorzędne, a nie to samo (§ 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie urlopów i zasiłków wychowawczych, Dz.U. Nr 60, poz. 277).

Przewodniczący SSN: Walerian Sanetra (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Andrzej Wasilewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 15 maja 1997 r. sprawy z powództwa Ireny B. przeciwko Przedsiębiorstwu Produkcyjno-Handlowo-Usługowemu "D." Spółka z o.o. w D. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 10 stycznia 1997 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Pozwane Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe "D." Spółka z o.o. w D. wniosło kasację od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 10 stycznia 1997 r. [...], którym Sąd ten oddalił apelację tego przedsiębiorstwa od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Wągrowcu z dnia 11 września 1996 r. [...] w sprawie z powództwa Ireny B. o przywrócenie do pracy. W kasacji jako przedmiot zaskarżenia wskazano także - wbrew zasadzie wyrażonej w art. 392 § 1 KPC - wyrok Sądu pierwszej instancji. Wyrokiem tym Sąd ten przywrócił powódkę do pracy w pozwanym przedsiębiorstwie na warunkach pracy i płacy "jak przed rozwiązaniem z nią umowy o pracę".

Zaskarżonym wyrokiem strona pozwana zarzuciła naruszenie prawa materialnego, "które przez błędną jego wykładnię skutkowało wydaniem rażąco niesłusznego orzeczenia o przywróceniu powódki Ireny B. do pracy na warunkach pracy i płacy jak przed rozwiązaniem z nią umowy o pracę". Zdaniem wnoszącego kasację - według jego słów - "należałoby oprzeć się na treści art. 45 § 2 Kodeksu pracy, czego Sąd II instancji nie uczynił naruszając tym samym prawo materialne i to w sposób rażący". "Stanowisko powódki zostało zlikwidowane i nie istnieje tak jak cała działalność pozwanego w młynie w D., który wrócił na mocy decyzji administracyjnej do pierwotnych właścicieli".

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest bezzasadna. Zarówno Sąd pierwszej, jak i Sąd drugiej instancji -

jakkolwiek przy przyjęciu innego uzasadnienia niż Sąd Pracy - uznały, że wypowiedzenie umowy o pracę powódce (pismem z dnia 24 maja 1996 r.) zostało dokonane z naruszeniem przepisów o wypowiedaniu umów o pracę. Ustalenia tego nie kwestionuje skarga kasacyjna, gdyż jako podstawę żądania uchylenia wyroku Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (a także wyroku Sądu pierwszej instancji) wskazuje przepis art. 45 § 2 KP, który ma zastosowanie tylko wtedy, gdy ustalone zostanie, że wypowiedzenie umowy o pracę jest nieuzasadnione lub narusza przepisy o wypowiedaniu umów o pracę. Sąd Najwyższy związany jest zaś zakresem żądań wynikających ze wskazanej w kasacji podstawy zaskarżenia i jej uzasadnienia, gdyż w myśl art. 393¹¹ KPC rozpoznaje on sprawę w granicach kasacji (z urzędu pod rozwagę bierze jedynie nieważność postępowania), te zaś wyznaczone są zwłaszcza przez przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie, a także sformułowane w niej wnioski (art. 393³ KPC).

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nie rozważał wprowadzenia możliwości zastosowania w sprawie powódki Ireny B. przepisu art. 45 § 2 KP - gdyż żądanie idące w tym kierunku nie zostało przez stronę pozwaną przedstawione w apelacji (błędnie nazwanej rewizją) - pośrednio jednakże przyjął ustalenia, jakie zostały poczynione przez Sąd pierwszej instancji, a są one istotne dla oceny, czy w miejsce przywrócenia do pracy powinno być zasądzone odszkodowanie. W tym zakresie Sąd ten w szczególności stwierdził, że wprowadzie strona pozwana zwróciła byłym właścicielom młyn w D., lecz wkrótce potem (dnia 26 czerwca 1996 r.) otworzyła młyn zbożowy w G., wobec czego jej sytuacja gospodarcza i technologiczna nie uległa znacznej zmianie (pogorszeniu). Odrzucony przy tym został zarzut pozwanego, że zlikwidowano stanowisko powódki, a jej prace wykonuje się obecnie przy pomocy komputera. Powódka oprócz zawodu laborantki ma również wykształcenie w zawodzie młynarza, a także była kasjerką, wobec czego może być nadal zatrudniona na innym stanowisku niż laborantka. Te ustalenia faktyczne nie zostały w istocie zakwestionowane w kasacji, w tym znaczeniu, że są one elementem faktycznej podstawy rozstrzygnięcia, a Sąd Najwyższy rozstrzygając sprawę orzeka bez badania tej podstawy, chyba że postawiony zostanie zarzut naruszenia prawa procesowego (które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy) i w ten pośredni sposób pod znakiem zapytania zostaną postawione ustalenia o charakterze faktycznym. W kasacji nie przedstawiono zarzutów naruszenia przepisów postępowania, a to oznacza, że ustalona w zaskarżonym wyroku faktyczna podstawa rozstrzygnięcia jest dla Sądu Najwyższego wiążąca, a poszczególne elementy tak ustalonego stanu faktycznego nie mogą być przez ten Sąd inaczej ocenione, niż jak to znalazło bezpośrednio wyraz w ustaleniach Sądu pierwszej instancji i następnie - pośrednio - w rozstrzygnięciu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Oznacza to brak podstaw do przyjęcia, iż w sprawie powinien być zastosowany przepis przewidujący, że sąd pracy może nie uwzględnić żądania pracownika uznania wypowiedzenia za bezskuteczne lub przywrócenia do pracy (zasadzając odszkodowanie), jeżeli ustali, że uwzględnienie takiego żądania jest niemożliwe lub niecelowe (art. 45 § 2 KP). Wniosek taki jest tym bardziej uzasadniony jeżeli zważyć, że powódka przebywa na urlopie wychowawczym, zaś zgodnie z § 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie urlopów i zasiłków wychowawczych (Dz. U. Nr 60, poz. 277) pracodawca jest obowiązany dopuścić pracownicę po zakończeniu urlopu wychowawczego do pracy nie na takim samym stanowisku jak poprzednie, lecz jedynie na stanowisku

równorzędnym z zajmowanym przed rozpoczęciem urlopu lub na innym stanowisku odpowiadającym jej kwalifikacjom zawodowym, za wynagrodzeniem nie niższym od wynagrodzenia za pracę przysługującego w dniu podjęcia pracy na stanowisku zajmowanym przed tym urlopem.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji.

=====